

[Indenrigsministeren.]

let for det ærede Medlem Hr. Elgaard at sige som sin Dom over alle disse Spørgsmaal, at dette Lovforslag vil være konfliktskabende paa disse Omraader, hvor der ingen Konflikt er i dette Øjeblik. Ja, hvor er det let at sige, at der ingen Konflikter er mellem Ejer og Lejer! I de Tilfælde, hvor det er Lejeren, der er den svage Part, Ejeren, der er den brutale — det er heldigvis, selvfølgelig, det mindre Antal Tilfælde, naar man ser paa samtlige Grundejere i en By —, men i de Tilfælde, ja, der kvæles Konflikten i Tavshed. Det ærede Medlem hører ikke noget om den. Det ærede Medlem aner overhovedet ikke noget om de Tragedier, der udspilles paa det Omraade, de Tragedier, der f. Eks. er udspillet her i denne By siden Huslejelovens Bortfald for 2 Aar siden; det forstyrrer ikke det ærede Medlems Nattesøvn, det ærede Medlem lytter ikke til, om der er Konflikter paa dette Omraade . . . (*Christmas Møller*: Maa vi saa høre noget om disse Tragedier!). Det ærede Medlem vil faa hele min Tale at høre. — Det ærede Medlem Hr. Elgaard aner ikke, hvad det vil sige, at der i en By, som denne i stort Omfang eller i betydeligt Omfang, kan jeg i hvert Tilfælde sige, findes Folk, der er Ekspert i at opkøbe Ejendomme, maaske modernisere dem lidt, ikke altid, drive Lejen det længst mulige op og saa sælge Ejendommen, kapitaliserende den forøgede aarlige Gevinst, som det nu er lykkedes at opnaa. Det ærede Medlem aner ikke, hvad det vil sige, og lytter ikke efter, hvad det betyder. Jeg siger alt dette, ikke som en Anke mod Grundejerstanden som Helhed — vi, der kender Forholdene, ved udmærket, hvor mange fortræffelige og rimelige Grundejere og Husejere der er her i denne By som i andre Byer —, men Lovgivningen er til for at beskytte imod de Hajer, der findes, og som mange Steder gør det utaaeligt for Lejerne.

Det ærede Medlem talte dernæst om Butiksforslaget og ankede med Hensyn til dette over, at det ikke blot skulde gælde for Hovedstaden, men ogsaa for en Række Provinsbyer. Ja, paa dette Omraade er Lovforslaget i og for sig, som det foreligger her, mindre vidtgaende end Kommissionsforslaget, idet Kommissionsforslaget gik ud paa at gøre Loven gældende for hele Landet. Jeg mente, det var rimeligt at unddrage de mindste Bebyggelser Landet over, fordi de Tilfælde, hvor der er et sagligt Grundlag for Lovens Omraade, her i Almindelighed ikke vil være til Stede. Og det er da heller ikke saadan, at denne Grænse paa

4 000 ingenting betyder; den betyder, at dette Forslag paa Forhaand er afskaaret fra at komme til at gælde for 30 af Landets Købstæder, og Forholdet er ikke det, som det ærede Medlem synes at mene, at dette Forslag, i samme Øjeblik det bliver gældende Lov, gælder for alle Butikker i Hovedstaden, Provinsbyer o. s. v. over de 4 000 Indbyggere. Det er jo slet ikke Tilfældet. Dette Lovforslags saglige Omraade er, foruden ved Bestemmelsen om de 4 000 Indbyggere, fastsat i § 1, hvor det siges:

„Den, der driver en Erhvervsvirksomhed eller en Forretningsvirksomhed i lejet Ejendom eller lejet Del af en Ejendom, saaledes at Virksomhedens stedlige Forbliven i denne Ejendom er af væsentlig Betydning og Værdi for Virksomheden, har Krav paa Beskyttelse efter denne Lovs Regler.“

Alle de Butiksejligheder og andre næringsdrivendes Lejligheder Landet over beliggende i Købstæder over 4 000 Indbyggere, om hvilke det ikke kan siges, at Beliggenheden er af væsentlig Betydning for Virksomheden, ja, de falder selvfølgelig uden for denne Lovgivning.

Der er ikke noget ejendommeligt i, at Kravet i saa Henseende fra Handelsforeningernes Side ikke har den samme Styrke ude i Provinsen som her i Hovedstaden. Det skyldes det ganske simple, som det ærede Medlem utvivlsomt ved, at de handlende ude i en Række af Provinsens Købstæder i langt, langt højere Grad end herinde er Ejere af de Ejendomme, hvori de har deres Butik. Derfor har det altid været saadan i De danske Købmandsforeningers Repræsentantskab og Bestyrelse, at der har været en Række handlende, som ingen Næringsinteresse havde i denne Sag, men som ved Siden af deres Handelsinteresse havde Grundejerinteresser, og det er den egentlige Aarsag til, at der kan foreligge Udtalelser som dem, det ærede Medlem fremførte af Formanden for De danske Købmandsforeninger. Selvfølgelig, det er klart, dette Forslag har den største Betydning for de store Byer, hvor det i saa stort Omfang gælder, at bestemte Strøg er aldeles afgørende for en næringsdrivendes hele Velfærd.

Det ærede Medlem udtalte, at Venstre netop tidligere havde sagt, at man vilde være med til at overveje en Lovgivning af denne Art for Hovedstadens Vedkommende. Deri tager det ærede Medlem fejl. Hvis det ærede Medlem vil se efter, hvad han og hans Parti har skrevet om denne Sag tidligere i en Betænkning afgivet her i